

ÎNCHEIERE

19 octombrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecătorul
Judecători

Viorica Puica
Anatolie Țurcan
Ghenadie Eremciuc
Boris Talpă
Sergiu Daguța

examinând cererea depusă de Lidia Aramă cu privire la *accelerarea procedurii de examinare* a recursurilor declarate de Lidia Aramă, Aliona Aramă, reprezentată de avocatul Valentina Hriplivaia, notarul Lilia Burac, reprezentată de avocatul Victor Burac și Ion Carauș, reprezentat de avocatul Victor Burac,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Aliona Aramă împotriva lui Ștefan Carauș, succedat în drepturi de către Ion Carauș, intervenient accesoriu notarul Lilia Burac cu privire la anularea testamentului și încasarea cheltuielilor de judecată, și

la cererea de chemare în judecată depusă de notarul Lilia Burac împotriva Alionei Aramă și Lidiei Aramă cu privire la calificarea ca fiind neîntemeiate și denigratoare, ce lezează reputația profesională, a acuzațiilor conținute în cererea de chemare în judecată și plângeri, obligarea de a dezminți acuzațiile, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

La data de 12 august 2011 Aliona Aramă a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ștefan Carauș, intervenient accesoriu notarul Lilia Burac, prin care a solicitat constatarea faptului acceptării de către Constantin Aramă a succesiunii deschise la 19 iulie 1989 în urma decesului tatălui Ivan (Ion) Aramă, prin intrarea de fapt în posesia și administrarea averii succesoriale, care constă din 1/2 cotă-parte ideală din imobilul situat pe str. Sf. Maria 8, or. Cimișlia (casa de locuit cu suprafața 126,2 m.p., construcție accesorie cu suprafața de 22,6 m.p., teren aferent cu suprafața 0,1185 ha.), recunoașterea după reclamantă a dreptului de proprietate în ordinea succesiunii legale în urma decesului la 27 mai 1994 al tatălui Constantin Aramă, asupra a 1/4 cotă-parte ideală din imobilul situat pe str. xxxxxx, or. Cimișlia, care constă din casa de locuit cu suprafața 126,2 m.p., nr. cadastral xxxxxx, construcție accesorie cu suprafața de 22,6 m.p., nr. cadastral xxxxxx, teren aferent cu suprafața 0,1185 ha., nr. cadastral xxxxxx, declararea parțial nule: a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. xxxxxx din 26 iunie 2002, în partea a 1/4 cotă-parte ideală din terenul cu suprafața de 0,1185 ha., nr. cadastral xxxxxx, or. Cimișlia;

a certificatului de moștenitor legal nr. 132 din 21 februarie 1990 eliberat pe numele Parascoviei Aramă, în partea a 1/4 cotă-parte ideală din casa de locuit cu suprafața de 126,2 m.p., nr. cadastral xxxxx și construcția accesorie cu suprafața de 22,6 m.p., nr. cadastral xxxxx 8, or. Cimișlia și declararea nulă a testamentului nr. 2342 din 08 septembrie 2006 din numele defunctei Parascovia Aramă pentru Ștefan Carauș, autentificat de notarul Lilia Burac (f.d. 2, volumul I).

La data de 26 iunie 2012 Aliona Aramă a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat doar recunoașterea ca fiind nul și fără efecte juridice a testamentului înregistrat în registrul actelor notariale cu nr. 2342 de către notarul Lilia Burac la 08 septembrie 2006 conform căruia bunica sa, Parascovia Aramă, ar fi testat toată averea care în ziua decesului îi va aparține, unde nu s-ar afla și din ce n-ar fi alcătuită lui Ștefan Carauș (f.d. 103-108, volumul I).

Ulterior, la data de 27 martie 2018 Aliona Aramă a mai depus o cerere de concretizare, prin care a solicitat anularea testamentului cu nr. 2342 din 08 septembrie 2006, întocmit de notarul Lilia Burac din numele Parascoviei Aramă în favoarea lui Ștefan Carauș (f.d. 98-100, volumul VII).

La data de 02 decembrie 2011 notarul Lilia Burac a depus cerere de chemare în judecată împotriva Alionei Aramă, solicitând calificarea ca fiind neîntemeiate și denigratoare, ce lezează reputația profesională a reclamantei, acuzațiile conținute în cererea de chemare în judecată depusă de pârâtă la 12 august 2011 „semnătura din testamentul nr. 2342 din 08 septembrie 2006 nu este a bunicii Parascovia Aramă”, obligarea pârâtei de a dezminți acuzațiile menționate în ședința de judecată și de a le exclude din cererea de chemare în judecată prin modificarea cererii, încasarea sumei de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată (f.d. 2-4, volumul II).

Prin încheierea din 28 decembrie 2011 a Judecătorei Cimișlia, cererile de chemare în judecată au fost conexe pentru examinare într-un singur proces (f.d. 23, volumul II).

La 16 septembrie 2013 notarul Lilia Burac a depus cerere de concretizare a acțiunii, prin care a mărit cuantumul prejudiciului moral, solicitând încasarea de la Aliona Aramă a prejudiciului moral în sumă de 100 000 de lei (f.d. 17-18, volumul III).

Ulterior, la 14 mai 2014 notarul Lilia Burac a depus o nouă cerere de concretizare a acțiunii, în care a indicat în calitate de pârâți pe Aliona Aramă și Lidia Aramă, solicitând calificarea ca neîntemeiate și denigratoare în adresa reclamantei, ce lezează reputația profesională a reclamantei, a acuzațiilor conținute în cererea de chemare în judecată depusă la 12 august 2011 (nr. intrare 3-1238): „semnătura din testamentul nr. 2342 din 08 septembrie 2006 nu este a bunicii Parascovia Aramă”; calificarea ca neîntemeiate și denigratoare în adresa reclamantei, ce lezează reputația profesională a reclamantei, a acuzațiilor conținute în plângerile din 07 iunie 2013, 28 august 2013, 25 octombrie 2013, 30 decembrie 2013: „notarul dna Lilia Burac refuză să prezinte testamentul”, „să fie trasă la răspundere reclamanta pentru această infracțiune gravă”, „notarul public Lilia Burac a încălcat legea și poartă răspundere pentru încălcarea obligațiilor sale profesionale”, „caz corupt, care a fost făcut fals de către notarul Lilia Burac”; obligarea pârâtelor Aliona Aramă și Lidia Aramă de a dezminți acuzațiile menționate supra, pe aceeași cale prin care au fost răspândite;

încasarea în mod solidar din contul părâtelor a daunei morale în mărime de 100 000 de lei și a cheltuielilor de judecare a cauzei (f.d. 133-134, volumul III).

Prin hotărârea din 15 noiembrie 2018 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central a fost respinsă integral acțiunea depusă de Aliona Aramă și s-a încasat de la Aliona Aramă în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 4 661,66 de lei, de a cărei plată parțială reclamanta a fost scutită la înaintarea acțiunii în instanța de judecată. De asemenea, s-a încasat de la Aliona Aramă în beneficiul intervenientului accesoriu notarul Lilia Burac cheltuielile judiciare compuse din cheltuieli de asistență juridică în sumă de 11 000 de lei și cheltuieli de transport în sumă de 11 000 de lei, în total 22 000 de lei, în rest încasarea cheltuielilor de judecată solicitate de intervenientul accesoriu în sumă de 58 000 de lei fiind respinsă ca neîntemeiate. Acțiunea depusă de notarul Lilia Burac a fost respinsă ca fiind neîntemeiată și s-a încasat de la notarul Lilia Burac în beneficiul Alionei Aramă cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3600 de lei. În rest, încasarea sumei de 2400 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată solicitată de Aliona Aramă, a fost respinsă ca neîntemeiată. Sechestrul aplicat pe bunul imobil situat pe str. xxxxxx ce aparține Parascoviei Aramă, prin încheierea din 17 octombrie 2011 a Judecătorei Cimișlia, menținută prin decizia din 15 februarie 2012 a Curții de Apel Chișinău, a fost menținut până când hotărârea judecătorească va deveni definitivă.

La 20 noiembrie 2018 notarul Lilia Burac, reprezentată de avocatul Victor Burac, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii din 15 noiembrie 2018 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central în partea încasării din contul Alionei Aramă în beneficiul notarului Lilia Burac a cheltuielilor de judecată în mărime de 22 000 de lei și emiterea în această parte a unei noi hotărâri de încasare din contul Alionei Aramă în beneficiul notarului Lilia Burac a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 43 500 de lei, conform calculului cheltuielilor de asistență juridică prezentat în ședința de judecată din 23 octombrie 2018; casarea hotărârii în partea încasării din contul notarului în beneficiul Alionei Aramă a cheltuielilor de judecată în sumă de 3600 de lei și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a acestei pretenții ca fiind neîntemeiată. Totodată, notarul a solicitat încasarea din contul Alionei Aramă în beneficiul său a cheltuielilor de judecată suportate în instanța de apel (f.d. 16, 82-88, volumul VIII).

La 13 decembrie 2018 Aliona Aramă a declarat apel împotriva hotărârii din 15 noiembrie 2018 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii în partea în care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Aliona Aramă, în partea încasării taxei de stat din contul Alionei Aramă în beneficiul statului și în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică din contul Alionei Aramă în beneficiul notarului Lilia Burac, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care acțiunea depusă de Aliona Aramă să fie admisă integral (f.d. 17-18, 90-94, volumul VIII).

La 15 decembrie 2018 și Lidia Aramă a declarat apel împotriva hotărârii din 15 noiembrie 2018 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central (f.d. 26, volumul VIII), care însă a fost restituit prin încheierea din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Comrat, menținută prin decizia din 24 iulie 2019 a Curții Supreme de Justiție.

Prin decizia din 24 decembrie 2019 a Curții de Apel Comrat a fost respins apelul declarat de Aliona Aramă, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu, a fost admis apelul declarat de notarul Lilia Burac, reprezentată de avocatul Victor Burac și a fost modificată hotărârea din 15 noiembrie 2018 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central în partea repartizării cheltuielilor judiciare, fiind majorat quantumul sumei totale a cheltuielilor de asistență juridică încasate din contul Alionei Aramă în beneficiul intervenientului accesoriu notarul Lilia Burac de la suma de 22 000 de lei până la suma de 43 500 de lei. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

În legătură cu decesul lui Ștefan Carauș la data de 21 august 2020, prin încheierea din 23 septembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție a fost înlocuită partea în proces Ștefan Carauș cu succesorul ei în drepturi Ion Carauș (f.d. 207-208, volumul IX).

Prin decizia din 28 octombrie 2020 a Curții Supreme de Justiție au fost admise recursurile declarate de Aliona Aramă, reprezentată de avocatul Valentina Hriplivaia și de Aliona Aramă și Lidia Aramă și a fost casată decizia din 24 decembrie 2019 a Curții de Apel Comrat, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Comrat, în alt complet de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei în instanța de apel, la 11 ianuarie 2021 Ion Carauș, reprezentat de avocatul Victor Burac, a depus cerere de alăturare la apelul declarat de notarul Lilia Burac, solicitând admiterea acestui apel, pe care îl susține integral (f.d. 123-125, volumul X).

Prin decizia din 18 august 2022 a Curții de Apel Comrat, au fost admise apelul declarat de notarul Lilia Burac, reprezentată de avocatul Victor Burac, cererea de alăturare la apel depusă de Ion Carauș, reprezentat de avocatul Victor Burac și apelul declarat de Aliona Aramă, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu, fiind casată hotărârea din 15 noiembrie 2018 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central în partea repartizării cheltuielilor judiciare și emisă în această parte o hotărâre nouă, prin care s-a încasat în mod solidar de la Ion Carauș și de la notarul Lilia Burac în beneficiul Alionei Aramă cheltuielile de judecată suportate la examinarea cauzei în prima instanță în sumă de 2500 de lei. S-a încasat de la Aliona Aramă în beneficiul notarului Lilia Burac cheltuielile de judecată suportate la examinarea cauzei în prima instanță în sumă de 13 500 de lei. În rest, hotărârea din 15 noiembrie 2018 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central a fost menținută. Totodată, s-a încasat de la Aliona Aramă în beneficiul notarului Lilia Burac cheltuielile de judecată suportate la examinarea cauzei în instanța de apel în sumă de 6000 de lei.

La data de 08 noiembrie 2022 Lidia Aramă a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

La data de 21 decembrie 2022 Aliona Aramă, reprezentată de avocatul Valentina Hriplivaia, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă acțiunea depusă de Aliona Aramă.

La data de 23 decembrie 2022 notarul Lilia Burac, reprezentat de avocatul Victor Burac, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe în

partea repartizării cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care să fie încasate din contul Alionei Aramă în beneficiul notarului cheltuielile de judecată suportate în prima instanță și instanța de apel, în mărime totală de 54 000 de lei, iar cerința intimă Aliona Aramă cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată să fie respinsă.

La data de 26 decembrie 2022 Ion Carauș, reprezentat de avocatul Victor Burac, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel în partea încasării din contul recurentului în beneficiul Alionei Aramă a cheltuielilor de judecată în sumă de 2500 de lei și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care cerința intimă Aliona Aramă cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată să fie respinsă.

La data de 09 noiembrie 2022 cauza civilă a fost repartizată în mod automat-aleatoriu prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, la Curtea Supremă de Justiție, judecătorului raportor Mariana Pitic, pentru examinarea recursurilor împotriva deciziei din 18 august 2022 a Curții de Apel Comrat.

La data de 13 octombrie 2023 Lidia Aramă a depus *cerere privind accelerarea procedurii de examinare* a recursurilor împotriva deciziei din 18 august 2022 a Curții de Apel Comrat.

În susținerea cererii, a invocat că motivul pentru care solicită accelerarea procedurii de examinare a recursurilor împotriva deciziei din 18 august 2023 a Curții de Apel Comrat este faptul că, cauza este mușamalizată de la bun început, de la depunerea cererii de chemare în judecată de către Aliona Aramă și notarul Lilia Burac. Suplimentar a invocat și circumstanțele de fapt invocate în cererea de chemare în judecată.

Examinând cererea privind accelerarea procedurii de examinare a cauzei în ordine de recurs, depusă de Lidia Aramă, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzie că aceasta este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 192 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cauzele civile se judecă în primă instanță în termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sînt: complexitatea cauzei, comportamentul participanților la proces, conduita instanței judecătorești și a autorităților relevante, importanța procesului pentru cel interesat. Respectarea termenului rezonabil de judecare a cauzei se asigură de către instanță.

Conform prevederilor art. 192 alin. (1¹) și (1²) din Codul de procedură civilă, în situația în care, la judecarea unei cauze concrete, există pericolul de încălcare a termenului rezonabil, participanții la proces pot adresa instanței care examinează cauza în fond o cerere privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei.

Examinarea cererii se face în absența părților, în termen de 5 zile lucrătoare, de către un alt judecător sau de un alt complet de judecată decât cel care examinează cauza. Instanța decide asupra cererii de la alin. (1¹) printr-o încheiere motivată, prin care fie obligă instanța care judecă cauza în fond să întreprindă un act procesual, stabilind, după caz, un anumit termen pentru accelerarea procedurii, fie respinge cererea. Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia

instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că la 09 noiembrie 2022 cauza civilă a parvenit la Curtea Supremă de Justiție, fiind repartizată spre examinare în mod aleatoriu, judecătorului raportor Mariana Pitic.

Examinarea admisibilității recursurilor a fost stabilită pentru 18 ianuarie 2023.

Prin încheierea din 18 ianuarie 2023 a Curții Supreme de Justiție examinarea admisibilității recursurilor a fost amânată pentru 15 februarie 2023.

Prin încheierea din 15 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție recursurile declarate au fost considerate admisibile și au fost transmise pentru a fi examinate în fond pentru data de 29 martie 2023.

Prin încheierea din 29 martie 2023 a Curții Supreme de Justiție examinarea recursurilor a fost amânată pentru data de 17 mai 2023, pentru studiere suplimentară a materialelor cauzei de către judecătorul Anatolie Țurcan, fiind desemnat membru al completului de judecată prin încheierea din 23 martie 2023 a Curții Supreme de Justiție.

Prin încheierea din 17 mai 2023 a Curții Supreme de Justiție examinarea recursurilor a fost amânată pentru data de 28 iunie 2023, pe motiv că judecătorul Mariana Pitic se afla în concediu neplătit.

Prin încheierile din 28 iunie 2023, 05 iulie 2023, 19 iulie 2023, 27 septembrie 2023 ale Curții Supreme de Justiție, examinarea recursurilor a fost amânată din motivul studierii suplimentare a cauzei.

Prin încheierea din 11 octombrie 2023 a Curții Supreme de Justiție examinarea recursurilor a fost amânată pentru data de 25 octombrie 2023 din motivul studierii suplimentare a actelor cauzei.

În context, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că potrivit informației din raportul statistic privind numărul de dosare per judecător, generat de Programul Internat de Gestionare a Dosarelor, judecătorul Mariana Pitic are în procedură 565 de dosare.

Mai mult, pe lângă aspectul că faptul dat atestă un volum de lucru impunător al judecătorului-raportor care participă la examinarea cauzelor civile, de contencios administrativ și penale, precum și al completului de judecată în ansamblu, determinat de numărul mare de dosare aflate în procedură și de complexitatea acestora, se va nota că printre dosarele repartizate există și cauze care, potrivit exigențelor legale, urmează a fi examinate de urgență și în mod prioritar.

Totodată, potrivit materialelor cauzei civile, cât și informației publicate pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, compartimentul „Agenda ședințelor Colegiului civil, comercial și de contencios al Curții Supreme de Justiție”, prezenta cauza civilă înregistrată cu nr. 2ra-1618/22, a fost numită spre examinare pentru data de 25 octombrie 2023.

Raportând circumstanțele constatate la cadrul legal citat supra, completul de judecată conchide că la caz, ședința pentru examinarea recursurilor declarate de

Lidia Aramă, Aliona Aramă, reprezentată de avocatul Valentina Hriplivaia, notarul Lilia Burac, reprezentată de avocatul Victor Burac și Ion Carauș, reprezentat de avocatul Victor Burac împotriva deciziei 18 august 2022 a Curții de Apel Comrat, a fost stabilită în cel mai proxim termen, ținând cont de sarcina de lucru și agenda judecătorilor ce fac parte din completul de judecată.

Totodată, completul de judecată reține că în speță, nu se atestă temeiurile stipulate la art. 192 alin. (2) din Codul de procedură civilă, care prevede cauzele care se examinează în regim de urgență și în mod prioritar.

Din cele relatate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că nu există pericol de încălcare a termenului rezonabil de judecare a prezentei cauze.

În conformitate cu art.192 alin. (1¹), art. 269-270 din Codul de procedură civilă, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea depusă de Lidia Aramă cu privire la accelerarea procedurii de examinare a recursurilor declarate de Lidia Aramă, Aliona Aramă, reprezentată de avocatul Valentina Hriplivaia, notarul Lilia Burac, reprezentată de avocatul Victor Burac și Ion Carauș, reprezentat de avocatul Victor Burac, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Aliona Aramă împotriva lui Ștefan Carauș, succedat în drepturi de către Ion Carauș, intervenient accesoriu notarul Lilia Burac cu privire la anularea testamentului și încasarea cheltuielilor de judecată, și la cererea de chemare în judecată depusă de notarul Lilia Burac împotriva Alionei Aramă și Lidiei Aramă cu privire la calificarea ca fiind neîntemeiate și denigratoare, ce lezează reputația profesională, a acuzațiilor conținute în cererea de chemare în judecată și plângeri, obligarea de a dezminți acuzațiile, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Anatolie Țurcan

Ghenadie Eremciuc

Boris Talpă

Sergiu Daguța